

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

ΣΤ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Με δυο τροχούς ταξιδεύω»

Συγγραφή: ΜΠΑΛΚΙΖΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Εφαρμογή: ΜΠΑΛΚΙΖΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Με δυο τροχούς ταξιδεύω

Εφαρμογή σεναρίου

Νικόλαος Μπαλκίζας

Δημιουργία σεναρίου

Νικόλαος Μπαλκίζας

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

ΣΤ΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

5ο Δημοτικό Σχολείο Αγίας Βαρβάρας

Χρονολογία

Από 07-10-2014 έως 10-11-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Στ΄ Δημοτικού, τεύχος α΄, ενότητα 1: «Ταξίδια, τόποι, μεταφορικά μέσα».

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 10 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

A) Ταυτότητες μαθητών και εκπαιδευτικού: Το παρόν σενάριο απευθύνεται σε μαθητές της Στ΄ Τάξης του Δημοτικού και επιδιώκει να αναδείξει την ιδιαίτερη σχέση των παιδιών με το ποδήλατό τους, μέσα από μια ποικιλία δραστηριοτήτων.

B) Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών: Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν βασική εξοικείωση με τη χρήση του Η/Υ και ειδικότερα με τη χρήση των εξής προγραμμάτων: επεξεργαστής κειμένου, φυλλομετρητές, μηχανές αναζήτησης, λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης.

Γ) Προεργασία του εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή και, πριν από την εφαρμογή του σεναρίου, να επισκεφτεί όλους τους προτεινόμενους ιστότοπους, προκειμένου να ελέγξει ότι είναι ενεργοί.

Δ) Υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου: Το σενάριο υλοποιείται στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου. Για την εφαρμογή του απαιτείται η ύπαρξη ηλεκτρονικών υπολογιστών ισάριθμων με τις ομάδες εργασίας των μαθητών,

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Νικόλαος Μπαλκίζας, Με δυο τροχούς ταξιδεύω, Νεοελληνική Γλώσσα ΣΤ΄ Δημοτικού, 2013.

Το σενάριο αντλεί

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρωτότυπο και δεν αξιοποιεί στοιχεία από άλλα σενάρια.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το ποδήλατο, από τότε που ήμασταν εμείς παιδιά, μέχρι και τους σημερινούς πιτσιρικάδες, είναι ένα δώρο-όνειρο που για κάποιους εκπληρώνεται και για κάποιους άλλους όχι. Η σχέση των παιδιών με το ποδήλατό τους είναι ιδιαίτερη, γι' αυτό και έχει περιγραφεί σε ποιήματα, τραγούδια, ταινίες, πίνακες ζωγραφικής. Με θέμα, λοιπόν, το ποδήλατο ποικίλες δραστηριότητες θα δώσουν την αφορμή για την επίτευξη γλωσσικών στόχων μέσω δραστηριοτήτων, όπως: ανάλυση ποιήματος, συγγραφή ιστορίας με αφορμή έναν πίνακα ζωγραφικής, περιγραφή συναισθημάτων για το ποδήλατο με αφορμή σχετική ταινία, κ.ά.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στο παρόν σενάριο γίνεται προσπάθεια αξιοποίησης της αισθητικής εμπειρίας στην εκπαιδευτική πράξη. Η αξιοποίηση της αισθητικής εμπειρίας στην εκπαιδευτική πράξη αποτελεί μια μέθοδο, η οποία στηρίζεται στη συστηματική παρατήρηση έργων τέχνης (ζωγραφική, κινηματογράφος, ποίηση) στο πλαίσιο της εκπαίδευσης (Κόκκος 2009, 1). Η παραπάνω μέθοδος υιοθετεί και στηρίζεται στις απόψεις μεγάλων στοχαστών. Ειδικότερα, υποστηρίζεται ότι:

- Μέσω της αισθητικής εμπειρίας ενεργοποιείται το παραμελημένο δεξιό ημισφαίριο, διευκολύνεται η ολιστική και διαισθητική αντίληψη των καταστάσεων και ενισχύεται ο κριτικός στοχασμός επάνω στις αντιλήψεις που έχουμε για την κοινωνική πραγματικότητα (στοχαστές του Palo Alto).

- Η αισθητική εμπειρία είναι σκόπιμο να αποτελεί ένα από τα κεντρικά στοιχεία κάθε εκπαιδευτικής διεργασίας (Dewey, Efland, Gardner, Green, και του Harvard Graduate School of Education).
- Η ολιστική διερεύνηση ενός ζητήματος μέσω της επαφής των συμμετεχόντων με πολλαπλές αισθητικές εμπειρίες ενισχύει καταλυτικά τη μαθησιακή διεργασία (Freire).
- Μέσω της συστηματικής παρατήρησης έργων τέχνης, καλλιεργείται κριτική-στοχαστική διάθεση απέναντι στα γεγονότα (Perkins στο Κόκκος 2011: 82).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το παρόν σενάριο οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για το ποδήλατο και την ιστορία του·
- να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τη σωστή και ασφαλή χρήση του ποδηλάτου·
- να ανακαλύψουν τις ποικίλες χρήσεις του ποδηλάτου·
- να έρθουν σε επαφή με πίνακες ζωγραφικής·
- να εκτιμούν και να απολαμβάνουν αισθητικά τα έργα τέχνης.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Με το παρόν σενάριο οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να ασκηθούν στην ακρόαση και στον προφορικό λόγο·
- να εξοικειωθούν διαισθητικά με τον ποιητικό λόγο·
- να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο ο ποιητής χρησιμοποιεί τα γλωσσικά μέσα, για να προκαλέσει τις εντυπώσεις που θέλει·
- να κατανοήσουν και να σχολιάσουν το περιεχόμενο, το νόημα, το μήνυμα ενός ποιήματος και να το ερμηνεύσουν·

- να αξιοποιήσουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες και τις προϋπάρχουσες γνώσεις για την παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου, αλλά και να διευρύνουν τη γλωσσική και γνωστική τους ικανότητα·
- να εντοπίσουν τα δομικά στοιχεία του αφηγηματικού κειμένου και να κατανοήσουν το περιεχόμενό του·
- να γράψουν μια ιστορία με αφορμή έναν πίνακα ζωγραφικής·
- να περιγράψουν προφορικά ένα ποδήλατο από εικόνα που τους δίνεται·
- να επιλέγουν έναν πίνακα ζωγραφικής και να αιτιολογούν την επιλογή τους.

Γραμματισμοί

Με το παρόν σενάριο οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να δομούν έναν εννοιολογικό χάρτη·
- να αναζητούν πληροφορίες που χρειάζονται για μια εργασία τους σε μηχανή αναζήτησης·
- να αντιγράψουν και να επικολλούν ένα κείμενο από το διαδίκτυο·
- να γράψουν κείμενο στον επεξεργαστή κειμένου.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες μέσα από τις οποίες μαθαίνουν να αναγνωρίζουν την αξία της συνεργασίας, να συνεισφέρουν στους σκοπούς της ομάδας και αποκτούν δεξιότητες συνεργασίας και επικοινωνίας.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για την εφαρμογή του σεναρίου μπορεί να αποτελέσει η 1^η ενότητα του σχολικού βιβλίου *Γλώσσα Στ' Δημοτικού* με τίτλο «Ταξίδια – τόποι – μεταφορικά μέσα» (α' τεύχος, σσ. 8-22). Το σενάριο συσχετίζεται και με την ενότητα 15 του σχολικού βιβλίου *Γλώσσα Στ' Δημοτικού* (γ' τεύχος, σ. 40) με τίτλο *Κινηματογράφος – Θέατρο*, καθώς, επίσης, και με την «Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος» (5

Ιουνίου). Σκοπός του σεναρίου είναι, κυρίως, η ανάδειξη της ιδιαίτερης σχέσης που υπάρχει ανάμεσα στα παιδιά και στο ποδήλατό τους, η ευαισθητοποίησή τους σε θέματα ασφάλειας και ο προβληματισμός τους όσον αφορά στη χρήση του. Το παραγόμενο υλικό από τις δραστηριότητες που θα υλοποιηθούν θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Οι στόχοι του σεναρίου καθώς και οι δραστηριότητες οι οποίες προτείνονται για την επίτευξή τους περιλαμβάνονται στο [Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της ελληνικής γλώσσας](#). Ειδικότερα, το Α.Π.Σ. εντάσσει δραστηριότητες όπως η επαφή με έργα τέχνης και καλλιτεχνικές δημιουργίες με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της προφορικής έκφρασης (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003: 20), η σύνδεση έργων της λογοτεχνίας με τη ζωγραφική, τη μουσική και άλλες μορφές τέχνης με σκοπό την καλλιέργεια του συναισθήματος, καθώς και τον προβληματισμό-διάλογο πάνω σε ποικίλα θέματα (ό.π.: 44), η χρήση των Τ.Π.Ε. με στόχο την ευχέρεια πρόσβασης σε πληροφορίες που παρέχονται μέσω του διαδικτύου (ό.π.: 18).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο χρησιμοποιούνται λογισμικά γενικής χρήσης και το διαδίκτυο. Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιείται:

- 1) Ο επεξεργαστής κειμένου, για την παραγωγή κειμένων ποιοτικά διαφορετικών από αυτά που παράγονται με τον συμβατικό τρόπο, αφού στο εννοιολογικό επίπεδο η επεξεργασία κειμένου συνιστά μία νέα μέθοδο γραφής, η οποία δείχνει την εξέλιξη στη γραφή και τον αναστοχασμό (Κόμης κ.ά. 2011, 70).
- 2) Το λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης, με τη βοήθεια του οποίου οι μαθητές δημιουργούν γραφικές αναπαραστάσεις οργανώνοντας το περιεχόμενο μιας ιδέας, μιας έννοιας κλπ., διευκολύνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη διερεύνηση και την κατανόησή τους (Μικρόπουλος 2006, 115).

3) Το διαδίκτυο, ως χώρος αναζήτησης πληροφοριών, που συντελείται μέσα σε ένα συγκεκριμένο σχολικό περιβάλλον, με σκοπό τη διδακτική αξιοποίηση των πληροφοριών (Δαγδιλέλης 2013, 93).

Κείμενα

Υλικό από ιστοσελίδες

«[Εσύ και το ποδήλατό σου!](#)», wiki του Παρίση Παπαϊωάννου με συγκεκριμένες [διδακτικές προτάσεις](#).

«[Ο καλύτερός μου φίλος... το ποδήλατό μου](#)», δημοσίευση του Γιάννης Κ. (μαθητή Γυμνασίου από το Ίλιον), στην ιστοσελίδα <http://www.far-west.gr/> (δημοσιεύθηκε στις 24 Ιανουαρίου 2013).

«[Πίνακες ζωγραφικής με ποδηλάτ-ισσ-ες](#)», φόρουμ με αναρτήσεις ζωγραφικών πινάκων στην ιστοσελίδα <http://www.podilates.gr/>

«[Το ποδήλατο σε έργα τέχνης](#)», συλλογή πινάκων ζωγραφικής από το <http://www.womenscycling.gr/>

«[Ανακύκλωση ποδηλάτων για καλό σκοπό](#)», άρθρο της Λιάνας Γεωργουλοπούλου στο <http://www.flowmagazine.gr/> (δημοσιεύθηκε στις 27/04/2012).

Βίντεο – τραγούδια

«[Το καναρινί ποδήλατο](#)», ταινία του Δημήτρη Σταύρακα, 1999.

«[Η ποδηλάτισσα](#)», βίντεο με ζωγραφίες από τη Στ' τάξη του Δημοτικού Σχολείου Ελεούσας Ιωαννίνων, σε συνοδεία του τραγουδιού «Ποδηλάτισσα», στίχοι: Οδυσσέας Ελύτης, μουσική: Μιχάλης Τρανουδάκης.

«[Το ποδήλατο](#)», τραγούδι, στίχοι: Άρης Δαβαράκης, Μουσική: Χρήστος Νικολόπουλος

«[THE POWER OF BICYCLES](#)», βίντεο από TheBicycleFactory

«[Bicycles for Humanity](#)», βίντεο από <http://www.bicycles-for-humanity.org/>

Φύλλα εργασιών

[1ο Φύλλο εργασίας](#)

[2ο Φύλλο εργασίας](#)

[3ο Φύλλο εργασίας](#)

[4ο Φύλλο εργασίας](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η–3η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια στο εργαστήριο)

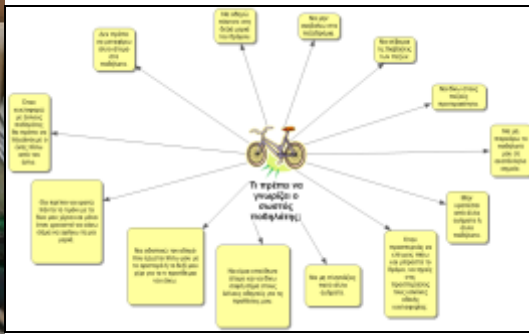
Με αφορμή την 1η ενότητα του βιβλίου *Γλώσσα Στ' Δημοτικού* με τίτλο [«Ταξίδια – τόποι – μεταφορικά μέσα»](#) (α' τεύχος, σσ. 8-22) και ακολουθώντας τις οδηγίες του [1ου Φύλλου εργασίας](#) (βλ. αρχείο: Synodeutika/FE1.docx) ακούσαμε το μελοποιημένο ποίημα του Οδυσσέα Ελύτη [«Η ποδηλάτισσα»](#) και αναζητήσαμε τους στίχους του στη μηχανή αναζήτησης [Google](#).

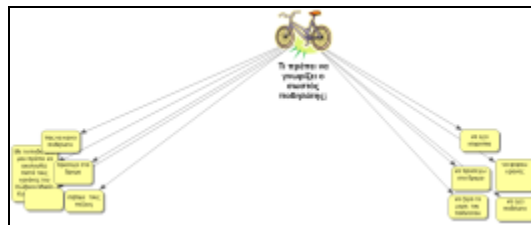
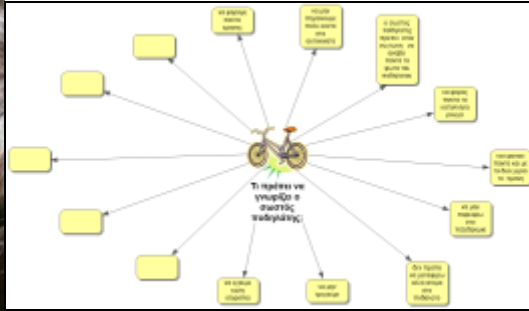

Διαβάσαμε το ποίημα στην ολομέλεια και στη συνέχεια συζητήσαμε γι' αυτό, για το ποιο είναι το θέμα του ποιήματος, τι συνέβη στην ποδηλάτισσα, ποιο είναι το νόημα των δύο τελευταίων στροφών, ποιο είναι το νόημα της φράσης «...στους ουρανούς άναψαν τα φανάρια τους». Επίσης, συζητήσαμε και για το αν είχαμε εμείς ή είδαμε κάποια στιγμή κάποιο ατύχημα με ποδήλατο και κάναμε τις περιγραφές.

Στη συνέχεια καταγράψαμε σε έναν εννοιολογικό χάρτη (βλ. αρχείο: Synodeutika/sostos_podilatis.isf) με κεντρική έννοια «Τι πρέπει να γνωρίζει ο σωστός ποδηλάτης;», όλες τις γνώσεις που έχουμε για την ασφάλειά μας ως ποδηλάτες (βλ. αρχεία: Tekmiria/sostos_podilatis1-5.isf και sostos_podilatis_teliko.docx).

Με τον τρόπο αυτό ανιχνεύσαμε τις προηγούμενες γνώσεις των παιδιών για το θέμα. Στη συνέχεια, μεταβήκαμε στην αρχική σελίδα του ιστότοπου [«Εσύ και το ποδήλατό σου!»](#), στην οποία βρήκαμε κάποιες βασικές πληροφορίες για το ποδήλατο (ορισμό, εφευρέτης, το ποδήλατο στην Ελλάδα, ετυμολογία της λέξης) και στη σελίδα [«Διδακτικές προτάσεις»](#), όπου βρήκαμε χρήσιμες πληροφορίες για το πώς οδηγούμε, πώς μεταφέρουμε αντικείμενα, ποιος πρέπει να είναι ο εξοπλισμός μας κλπ. Χωρισμένοι στις ομάδες μας μελετήσαμε τις προτάσεις και με αυτές τις γνώσεις συμπληρώσαμε τον αρχικό εννοιολογικό χάρτη.

4η-6η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια στο εργαστήριο Πληροφορικής)

Το δεύτερο τρίωρο του σεναρίου εργαστήκαμε στο [2ο Φύλλο εργασίας](#) (βλ. αρχείο: Synodeutika/FE2.docx) και αρχικά διαβάσαμε την υπόθεση της ταινίας «[Το καναρινί ποδήλατο](#)» στο βιβλίο *Γλώσσα Στ' Δημοτικού* (γ' τεύχος, ενότητα 15, σ. 40). Στη συνέχεια, παρακολουθήσαμε αποσπάσματα από την [ταινία](#) που δείχνουν τη σχέση του παιδιού με το ποδήλατό του.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Συγκεκριμένα είδαμε τα παρακάτω κομμάτια και κάναμε τις παρακάτω ενέργειες:

- Απόσπασμα 21.01 – 21.17: Παρατηρήσαμε προσεκτικά και περιγράψαμε το ποδήλατο του Λευτέρη.
- Απόσπασμα 24.00 – 25.00: Συζητήσαμε για το ποια είναι η ιστορία του ποδηλάτου του.
- Απόσπασμα 44.02 – 47.00: (ο Λευτέρης διηγείται πώς χάλασε το ποδήλατό του). Συζητήσαμε για τα συναισθήματα του Λευτέρη και τι μας εντυπωσίασε από τις σκηνές που παρακολουθήσαμε.

Αμέσως μετά είδαμε το βίντεο κλιπ του τραγουδιού «[Το ποδήλατο](#)» (των Α. Δαβαράκη & Χ. Νικολόπουλου) στο YouTube. Διαβάσαμε τους στίχους του και απαντήσαμε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Ποιος είναι ο σκοπός του τραγουδιού; Ποιο μήνυμα θέλει να μας μεταδώσει;
- Ποια είναι η ηλικία του προσώπου που «αφηγείται»;
- Ποιες στιγμές της ζωής του αγγίζει και με τι τις συνδέει;
- Πώς καταλαβαίνετε τη φράση «Τα ποδήλατά μας, όπως και τα όνειρά μας, ξέρουν από ανηφοριές».

Τέλος, διαβάσαμε το άρθρο ενός μαθητή για το ποδήλατό του με τίτλο «[Ο καλύτερός μου φίλος... το ποδήλατό μου](#)» και γράψαμε κι εμείς με τη σειρά μας τις σκέψεις και τα συναισθήματά μας σχετικά με το δικό μας ποδήλατο (βλ. αρχείο: Tekmiria/FE2.pdf).

7η & 8η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια στο εργαστήριο Πληροφορικής)

Το επόμενο διδακτικό δίωρο δόθηκε το [3ο Φύλλο εργασίας](#) (βλ. αρχείο: Synodeutika/FE3.docx) και ακολουθώντας το βρήκαμε πίνακες ζωγραφικής με θέμα το ποδήλατο και προσπαθήσαμε να ανιχνεύσουμε τον τρόπο με τον οποίο οι ζωγράφοι αποτύπωσαν στον καμβά τους τη σχέση τους με το ποδήλατό τους. Για τον σκοπό αυτό μεταβήκαμε στην ιστοσελίδα «[Πίνακες ζωγραφικής με ποδηλάτ-ισσ-ες](#)», έναν χώρο για τους φίλους του ποδηλάτου, και στην ιστοσελίδα «[Το ποδήλατο σε](#)

έργα τέχνης». Από τους αναρτημένους πίνακες των μελών η κάθε ομάδα επέλεξε έναν πίνακα που της άρεσε, τον παρουσίασε στην ολομέλεια και εξήγησε τα κριτήρια επιλογής της.

Τέλος, οι ομάδες επέλεξαν έναν από τους πίνακες και, εμπνεόμενοι από αυτόν, έγραψαν μια ιστορία (βλ. αρχείο: Tekmiria/FE3.pdf).

9η & 10η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια στο εργαστήριο Πληροφορικής)

Το τελευταίο διδακτικό δίωρο και με τη βοήθεια του [4ου Φύλλου εργασίας](#) (βλ. αρχείο: Synodeutika/FE4.docx), αφού γνωρίσαμε το ποδήλατο μέσα από διάφορες μορφές τέχνης και συζητήσαμε για την ιδιαίτερη σχέση που υπάρχει ανάμεσα σε αυτό

και στα παιδιά, γράψαμε στον πίνακα τη λέξη «Ποδήλατο» και ζητήσαμε από τους μαθητές μας με τη μέθοδο του καταγισμού ιδεών να μας πουν όλες τις λέξεις ή φράσεις που τους έρχονταν στο μυαλό συνειρμικά και σχετίζονταν με αυτό. Έτσι, συσχετίσαμε τη λέξη με τη διασκέδαση, την άθληση, την ασφάλεια, το περιβάλλον, την οικονομία, τους αγώνες, την κίνηση και την ελευθερία κλπ. (βλ. αρχείο: Tekmiria/Podilato.isf).

Στη συνέχεια, παρακολουθήσαμε ένα [βίντεο](#), στο οποίο περιγράφεται με εικόνες ο δρόμος που ακολουθούν τα εγκαταλελειμμένα ποδήλατα των αναπτυγμένων χωρών και συζητήσαμε για το ποιο είναι το θέμα του βίντεο, ποιον δρόμο ακολουθεί ένα παλιό ποδήλατο, ποια είναι η γνώμη μας γι' αυτήν τη δράση και αν θα συμμετείχαμε κι εμείς σε κάτι τέτοιο και γιατί.

Για να ενημερωθούμε περισσότερο για τη δράση αυτή μεταβήκαμε στην [ιστοσελίδα](#), όπου διαβάσαμε ένα άρθρο για το project «Re-Cycle» που υλοποιείται στην Αγγλία. Ακολούθησε συζήτηση στην ολομέλεια με στόχο να γνωστοποιηθεί η δυνατότητα «ανακύκλωσης» και επαναχρησιμοποίησης ενός παλιού ποδήλατου, δίνοντάς του μια δεύτερη ευκαιρία. Αμέσως μετά παρακολουθήσαμε ακόμη ένα [βίντεο](#), το οποίο παρουσιάζει τη «δύναμη» των ποδηλάτων στην Αφρική και είδαμε ότι το ποδήλατο μπορεί να είναι κάτι παραπάνω από αυτό που έχουμε συνηθίσει, μπορεί να έχει διαφορετικές χρήσεις κλπ. Στο τέλος, γράψαμε μια ιστορία με θέμα «Το ταξίδι ενός παλιού ποδήλατου» (βλ. αρχείο: Tekmiria/FE4.pdf).

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1ο Φύλλο εργασίας

Ομάδα:.....

Ημερομηνία:.....

1. Να μεταβείτε στο YouTube για να δείτε και να ακούσετε το μελοποιημένο ποίημα του Οδυσσέα Ελύτη «[Η ποδηλάτισσα](#)».
2. Να αναζητήσετε τους στίχους του ποιήματος στη μηχανή αναζήτησης [Google](#), να τους αντιγράψετε και να τους επικολλήσετε στο παρακάτω πλαίσιο.

3. Να το διαβάσετε στην τάξη και να προσπαθήσετε να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:
 - Ποιο είναι το θέμα του ποιήματος;
 - Τι συνέβη στην ποδηλάτισσα; Από πού φαίνεται;
 - Ποιο είναι το νόημα των δύο τελευταίων στροφών;
 - Πώς καταλαβαίνετε τη φράση «...στους ουρανούς άναψαν τα φανάρια τους».
 - Εσείς είχατε ή είδατε κάποιο ατύχημα με ποδήλατο; Περιγράψτε το.
4. Να καταγράψετε στον εννοιολογικό χάρτη με κεντρική έννοια «Τι πρέπει να γνωρίζει ο σωστός ποδηλάτης;» όλες τις γνώσεις που έχετε για την ασφάλειά σας ως ποδηλάτες.
5. Να μεταβείτε στην αρχική σελίδα της ιστοσελίδας «[Εσύ και το ποδήλατό σου!](#)», στην οποία θα βρείτε κάποιες βασικές πληροφορίες για το ποδήλατο (Ορισμό, Εφευρέτης, Το ποδήλατο στην Ελλάδα, Ετυμολογία της λέξης).

6. Να μεταβείτε στη σελίδα [Διδακτικές προτάσεις](#), όπου θα βρείτε χρήσιμες πληροφορίες για το πώς οδηγώ το ποδήλατο, πώς μεταφέρω αντικείμενα, ποιος πρέπει να είναι ο εξοπλισμός μου κ.λπ.
7. Να χωριστείτε σε 5 ομάδες και να μελετήσετε τις προτάσεις των παραπάνω ιστοσελίδων.
8. Να μεταβείτε στον αρχικό εννοιολογικό χάρτη και να τον συμπληρώσετε σύμφωνα με αυτά που μόλις μελετήσατε.

2ο Φύλλο εργασίας

Ομάδα:.....

Ημερομηνία:.....

1. Να μεταβείτε στο γ' τεύχος της Γλώσσας της ΣΤ' (ενότητα 15, σ. 40) και να διαβάσετε την υπόθεση της ταινίας «[Το καναρινί ποδήλατο](#)».
2. Να παρακολουθήσετε αποσπάσματα από την παραπάνω [ταινία](#), που δείχνουν τη σχέση του παιδιού με το ποδήλατό του. Συγκεκριμένα, να παρακολουθήσετε τα παρακάτω αποσπάσματα και να απαντήσετε στις ερωτήσεις:
 - 21.01 – 21.17: Να παρατηρήσετε προσεκτικά και να περιγράψετε το ποδήλατο του Λευτέρη.
 - 24.00 – 25.00: Ποια είναι η ιστορία του ποδηλάτου του;
 - 44.02 – 47.00: (ο Λευτέρης διηγείται πώς χάλασε το ποδήλατό του). Ποια είναι τα συναισθήματά του; Τι σας έκανε εντύπωση από τις σκηνές που παρακολουθήσατε;
3. Να μεταβείτε στο YouTube, για να δείτε και να ακούσετε το βίντεο κλιπ του τραγουδιού «[Το ποδήλατο](#)» (των Α. Δαβαράκη & Χ. Νικολόπουλου).
4. Στην επιλογή [Δείτε περισσότερα](#) να διαβάσετε τους στίχους του και να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:
 - Ποιος είναι ο σκοπός του τραγουδιού; Ποιο μήνυμα θέλει να μας μεταδώσει;
 - Ποια είναι η ηλικία του προσώπου που «αφηγείται»;
 - Ποιες στιγμές της ζωής του αγγίζει και με τι τις συνδέει;
 - Πώς καταλαβαίνετε τη φράση «Τα ποδήλατά μας, όπως και τα όνειρά μας, ξέρουν από ανηφοριές».

3ο Φύλλο εργασίας

Ομάδα:.....

Ημερομηνία:.....

1. Να μεταβείτε στην ιστοσελίδα «[Πίνακες ζωγραφικής με ποδήλατ-ισσ-ες](#)», έναν χώρο για τους φίλους του ποδηλάτου.
2. Να μεταβείτε επίσης στην ιστοσελίδα «[Το ποδήλατο σε έργα τέχνης](#)», όπου θα δείτε πώς αποτύπωσαν οι ζωγράφοι το ποδήλατο στα έργα τέχνης τους.
3. Η κάθε ομάδα να επιλέξει τον πίνακα της αρεσκείας της και να τον παρουσιάσει στην ολομέλεια. Εξηγήστε με ποια κριτήρια κάνατε την επιλογή σας.
4. Να επιλέξετε έναν από τους πίνακες και, εμπνεόμενοι από αυτόν, να γράψετε μια ιστορία. Ερωτήσεις που θα σας βοηθήσουν, είναι:
 - Τι βλέπω στον πίνακα; (πού, πότε, ποιοι, τι).
 - Τι μπορεί να έγινε πριν;
 - Τι θα ακολουθήσει;

4ο Φύλλο εργασίας

Ομάδα:.....

Ημερομηνία:.....

1. Να καταγράψετε στον πίνακα όλες τις λέξεις ή φράσεις που σας έρχονται στο μυαλό συνειρμικά και σχετίζονται με τη λέξη «ποδήλατο».
2. Να μεταβείτε στο YouTube για να παρακολουθήσετε ένα [βίντεο](#), στο οποίο περιγράφεται με εικόνες ο δρόμος που ακολουθούν τα εγκαταλελειμμένα ποδήλατα. Προσπαθήστε να απαντήσετε στις ερωτήσεις:
 - Ποιο είναι το θέμα του βίντεο;
 - Περιγράψτε με λίγα λόγια τον δρόμο που ακολουθεί ένα παλιό ποδήλατο.
 - Ποια είναι η γνώμη σας γι' αυτήν τη δράση;
 - Θα συμμετείχατε κι εσείς σε κάτι τέτοιο και γιατί;
3. Να μεταβείτε στην [ιστοσελίδα](#) για να ενημερωθείτε περισσότερο για τη δράση αυτή.
4. Συζητήστε στην ολομέλεια της τάξης για τη δυνατότητα «ανακύκλωσης» και επαναχρησιμοποίησης ενός παλιού ποδήλατου, για το πώς μπορείτε να του δώσετε μια δεύτερη ευκαιρία, με αφορμή το βίντεο που παρακολουθήσατε, απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις:
 - Σε ποια χώρα βρισκόμαστε;
 - Πώς χρησιμοποιείται το ποδήλατο στο βίντεο; Γιατί;
 - Ποιες διαφορές εντοπίζετε στη χρήση του σε σχέση με τη χώρα σας;
 - Θα χρησιμοποιούσατε κι εσείς το ποδήλατό σας με τέτοιον τρόπο και γιατί;
5. Να γράψετε μια ιστορία με θέμα «Το ταξίδι ενός παλιού ποδήλατου».

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Υλοποίηση των προτάσεων που προτείνονται στην ιστοσελίδα [Διδακτικές προτάσεις](#), στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης – Αγωγή Υγείας.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το θέμα του σεναρίου άρεσε πολύ στους μαθητές, γιατί λίγο-πολύ όλοι είχαν από ένα ποδήλατο και μέσα από τις δραστηριότητες τους δόθηκε η ευκαιρία να εκφραστούν για αυτό, να γράψουν τι σκέφτονται και πώς νιώθουν για αυτό, να πούνε τη δική τους ιστορία για το ποδήλατό τους, να θυμηθούν το παλιό τους ποδήλατο που τώρα δεν υπάρχει πια αλλά έχει αντικατασταθεί από κάποιο άλλο, να μάθουν για τις χρήσεις του ποδηλάτου κλπ. Οι μαθητές δεν δυσκολεύτηκαν καθόλου στην πορεία του σεναρίου, οι δραστηριότητες ήταν απλές, τα εργαλεία των ΤΠΕ που χρησιμοποίησαν σχετικά εύκολα, η πλοήγηση στο Διαδίκτυο κάτι που είχαν ξανακάνει κι έτσι όλα κύλησαν ομαλά και μέσα στους χρόνους που καθόριζε το σενάριο.

Στο 4ο Φύλλο εργασίας η [ιστοσελίδα](#) που περιέγραφε κάποια δράση ‘ανακύκλωσης’ των παλιών ποδηλάτων, αντικαταστάθηκε με μια άλλη [ιστοσελίδα](#) γιατί η παλιά δεν υπάρχει πλέον.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δαγδιλέλης, Β. κ.ά. 2013. *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη. Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης*. Τεύχος 1: Γενικό Μέρος. Γ΄ έκδοση. Αναθεωρημένη και εμπλουτισμένη. Πάτρα: Υ.Π.Θ.Π.Α., Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

Κόκκος, Α. 2009. Μέθοδος αξιοποίησης της Τέχνης στην εκπαιδευτική πράξη. 1^ο Πανελλήνιο Διεπιστημονικό Συνέδριο Τέχνης & Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης 29-31 Μαΐου 2009. Η Τέχνη ως εργαλείο εκπαίδευσης για το περιβάλλον. Παιδαγωγικές/Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις για το Δάσος/Δέντρο & την Ανακύκλωση. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://edu4adults.blogspot.gr/2010/09/blog-post_4346.html#axzz2Ye7jotGq [10.07.2013].

Κόκκος, Α. 2011. Παράλληλα Κείμενα για τη θεματική ενότητα Σύγχρονες Προσεγγίσεις στην Εκπαίδευση Ενηλίκων – ΕΚΕ 52. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Κόμης, Β. κ.ά. 2011. Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη. Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης. Τεύχος 2Α: Κλάδος ΠΕ70. Β' έκδοση. Αναθεωρημένη & Εμπλουτισμένη. Πάτρα: Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ., Ε.Α.Ι.Τ.Υ.

Μικρόπουλος, Τ. 2006. Ο Υπολογιστής ως Γνωστικό Εργαλείο. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003. Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. ΔΕΠΠΣ της Ελληνικής Γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.pi-schools.gr/download/programs/depps/2deppsaps_GlossasDimotikou.zip [10.07.2013].